

**DIE BYDRAE VAN ENKELE LIGGAAMLIKE OPVOEDKUNDIGES TOT DIE
ONTWIKKELING VAN DIE VAK IN SUID-AFRIKA
VANAF DIE BEGIN VAN DIE TWINTIGSTE EEU**

deur

Rosalie Irene de Klerk
(B.A.; U.O.D.; B.Ed. L.O.; M.Ed. L.O.)

**Voorgelê ter vervulling van die vereistes vir die graad
DOCTOR EDUCATIONIS
(Liggaamlike Opvoedkunde)**

aan die

POTCHEFSTROOMSE UNIVERSITEIT VIR CHRISTELIKE HOËR ONDERWYS
Potchefstroom
November 1986

Promotor: Prof. Dr. W.J. Putter

Hulppromotor: Prof. Dr. G.J.L. Scholtz

Met liefde opgedra aan my ouers

DANKBETUIGINGS

Graag betuig ek my opregte dank en waardering aan die volgende instansies en persone:

- die Departement van Nasionale Opvoeding se Direkoraat : Sport en Ontspanning vir die finansiële steun waarsonder hierdie ondersoek nie moontlik sou wees nie;
- prof W.J. Putter as promotor, vir sy wetenskaplike benadering, hulp, leiding en ondersteuning. Sy bereidwilligheid om te alle tye te help asook sy persoonlike belangstelling en begrip word opreg waardeer;
- prof. G.J.L. Scholtz as hulppromotor wat met sy besondere insig en wetenskaplike benadering sterk leiding en ondersteuning verskaf het. Sy bereidwilligheid om hulp te verleen asook persoonlike opofferings wat hy in dië verband moes maak, word waardeer;
- prof J.W. Postma vir die verskaffing van waardevolle inligting, kontrolering van feite en voortdurende ondersteuning;
- mev. Dendalina F. Smit vir die verskaffing van inligting, kontrolering van feite en inspirasie;
- mev. Cornelia J.M. Smith vir haar ondersteuning, bystand en aanmoediging;
- mev. Alida van der Westhuizen vir die tikwerk;
- mev. Susan Kruger wat die taalversorging onderneem het;
- mej. Aletha Schutte vir die finale proeflees;
- aan die volgende persone wat besondere moeite gedoen het om inligting aan my te verskaf: J.L. Botha, J.C. Coetzee, F.D. du Toit, P.B. Kemp, B.D. Lombard, B. Maré, H.I. Nel, W.J. Putter, T. Robertson, G.J.L. Scholtz, K.A. Schrecker, D.P.J. Smith

(junior), G.L. Strydom, B.F. Thiart, J.J.R. van der Merwe, R.
Wienand en J.W. Willems;

- aan my familie vir hul liefde, begrip en ondersteuning en
- aan my vriende vir hul bystand.

Aan God wat wysheid skenk;
aan Hom al die eer!

R. I. de Klerk
Llewellyn
7 Oktober 1986

INHOUDSOPGAWE

HOOFSTUK 1	1
INLEIDING	1
1.1 Probleemstelling	1
1.2 Motivering van die probleemstelling	3
1.3 Doel van studie	5
1.4 Afbakening van die studieveld	7
1.5 Metode van ondersoek en metodologiese probleme	7
1.6 Kriteria en metode vir die bepaling van bydraes en die seleksie van drie leidende Liggaamlike Opvoedkundiges	12
1.6.1 Algemeen	12
1.6.2 Kriteria ter bepaling van die aard, omvang en gehalte van bydraes	15
1.6.3 Addisionele kriteria vir seleksie	24
1.7 Begripsomskrywing en begripsmatige probleme	27
1.8 Literatuur	35
HOOFSTUK 2	37
OORSIG OOR DIE ONTWIKKELING VAN LIGGAAMLIGE OPVOEDKUNDE IN SUID-AFRIKA VANAF 1900 - 1982	37
2.1 Inleiding	37
2.2 Die tydperk 1900 - 1935	38
2.3. Die tydperk 1936 - 1949	43
2.4 Die tydperk 1950 - 1971	54
2.5 Die tydperk 1972 - 1982	63
2.6 Samevatting	73
HOOFSTUK 3	76
J.W. POSTMA	76
3.1 LEWENSKETS	76
3.1.1 Inleiding	76
3.1.2 Jeugjare en opleiding	77

3.1.3	Beroepe : 1928-1939	78
3.1.4	Die Universiteit van Stellenbosch : 1940-1972	78
3.1.5	Postma as persoon	79
3.2.	POSTMA SE BESKOUINGS TEN OPSIGTE VAN LIGGAAMLIKE	
	OPVOEDKUNDE	82
3.2.1	Inleiding	82
3.2.2.	Liggaamlike Opvoedkunde as wetenskap	83
3.2.3	Die benaming "Liggaamlike Opvoedkunde"	86
3.2.4	Liggaamlike Opvoedkunde en navorsing	87
3.2.5	Liggaamlike Opvoedkunde en die natuurlike beweging van die Oostenrykse gimnastiek	88
3.2.6	Liggaamlike Opvoedkunde as skoolvak	92
3.2.7	Postma en die filosofiese aspek van Liggaamlike Opvoedkunde	98
3.2.8	Liggaamlike Opvoedkunde en Motoriekleer	100
3.2.9	Liggaamlike Opvoedkunde, sport en spel	104
3.2.10	Liggaamlike Opvoedkunde, fiksheid en training	107
3.3	POSTMA SE BYDRAE TEN OPSIGTE VAN OPLEIDING EN	
	ONDERRIG	109
3.3.1	Inleiding	109
3.3.2	Bydrae ten opsigte van opleiding en onderrig aan die Departement te Stellenbosch	110
3.3.2.1	Inleiding	110
3.3.2.2	Doeltreffende beheer oor en uitbouing van die Departement	111
3.3.2.3	Kontak met studente	116
3.3.3	Postma se bydrae ten opsigte van opleiding en onderrig in die algemeen	119
3.3.3.1	Inleiding	119
3.3.3.2	Uitbouing van afdelings van die vak	119
3.3.3.3	Postma as kenner van die vakgeheel	120
3.3.3.4	Bymekaarbring van vakmense	122
3.3.3.5	Postma se betrokkenheid by die onderwyssituasie	123
3.4	POSTMA SE BYDRAE TEN OPSIGTE VAN NAVORSING EN	
	PUBLIKASIES	125
3.4.1	Inleiding	125
3.4.2	Navorsing	126

3.4.2.1	Inleiding	126
3.4.2.2	Postma se eie navorsing	128
3.4.2.3	Navorsingsfasiliteite	129
3.4.2.4	Kweek van 'n navorsingsingesteldheid by studente	130
3.4.2.5	Leiding aan studente ten opsigte van hulle eie navorsing	131
3.4.2.6	Studiereise en bywoning van kongresse en simposia	138
3.4.3	PUBLIKASIES	140
3.4.3.1	Inleiding	140
3.4.3.2	Publikasies in boekvorm	141
3.4.3.3	Publikasies as artikels in tydskrifte	142
3.4.3.4	Publikasies as artikels in kongres- en simposiaverslae	148
3.4.3.5	Inleiding tot die Liggaamlike Opvoedkunde	148
3.5	POSTMA SE BYDRAE TEN OPSIGTE VAN LIGGAAMLIKE OPVOEDKUNDIGE TYDSKRIFTE EN VERENIGINGS	151
3.5.1	Inleiding	151
3.5.2	Tydskrifte	153
3.5.3	Verenigings	154
3.5.3.1	Inleiding	154
3.5.3.2	SAVGLO & O / SAVLOR / SAVSLOR	155
3.6	SAMEVATTING EN EVALUERING	162
HOOFSTUK 4		166
C. M. SMIT		166
4.1	LEWENSKETS	166
4.1.1	Inleiding	166
4.1.2	Jeugjare en basiese opleiding	166
4.1.3	Beroepe en verdere opleiding : 1933-1939	169
4.1.4	Unie-Onderwysdepartement : 1939-1946	171
4.1.5	Universiteit van Pretoria : 1947-1973	175
4.1.6	Smit as persoon	176
4.2	SMIT SE BESKOUIINGS TEN OPSIGTE VAN LIGGAAMLIKE OPVOEDKUNDE EN SPORT	181
4.2.1	Inleiding	181
4.2.2	Die term "Liggaamlike Opvoedkunde"	181
4.2.3	Die beginsels van Liggaamlike Opvoedkunde	183
4.2.4	Die filosofiese grondslag van Liggaamlike Opvoedkunde	186

4.2.5	Liggaamlike Opvoedkunde en nasionalisme	190
4.2.6	'n Eenvormige stelsel van Liggaamlike Opvoedkunde vir Suid-Afrika	193
4.2.7	Liggaamlike Opvoedkunde in die skoolsituasie	195
4.2.8	Liggaamlike Opvoedkunde en sport	200
4.2.9	Liggaamlike Opvoedkunde en fiksheid	204
4.2.10	Liggaamlike Opvoedkunde en enkele sporthigiëniese aspekte	206
4.2.10.1	Inleiding	206
4.2.10.2	Sport en voeding	206
4.2.10.3	Die probleem van massavermindering	207
4.2.10.4	Kompetisie en sport	209
4.2.10.5	Sonbaddens	210
4.2.10.6	Geesteshigiëne	211
4.2.11	Liggaamlike Opvoedkunde en ontspanning	212
4.2.12	Liggaamlike Opvoedkunde en inoefening	215
4.2.13	Liggaamlike Opvoedkunde en defaitisme	219
4.3	SMIT SE BYDRAE TOT DIE ONTWIKKELING VAN LIGGAAMLIGE OPVOEDKUNDE IN SKOLE EN LIGGAAMLIGE OPVOEDKUNDIGE ORGANISASIES	222
4.3.1	Inleiding	222
4.3.2	Vestiging en uitbouing van Liggaamlike Opvoedkunde in skole en Liggaamlike Opvoedkundige organisasies	223
4.3.2.1	Inleiding	223
4.3.2.2	Bydrae as onderwyser en instrukteur in Liggaamlike Opvoedkunde	223
4.3.2.3	Bydrae as organiseerder van Liggaamlike Opvoedkunde	227
4.3.2.4	Inspeksiebesoeke	232
4.3.3	Opleidingskursusse	236
4.3.3.1	Inleiding	238
4.3.3.2	Smit se betrokkenheid by opleidingskursusse	239
4.3.3.3	Smit se bydrae	241
4.3.4	Bydrae deur middel van administratiewe aspekte	244
4.3.4.1	Inleiding	244
4.3.4.2	Professionele advies en aanbevelings	245
4.3.4.3	Apparaat en fasiliteite	249
4.3.4.4	Publisiteit	252
4.3.4.5	Mediese ondersoek	254

4.3.4.6	Samevatting	255
4.3.5	Leerplanne vir Liggaamlike Opvoedkunde	255
4.3.5.1	Inleiding	255
4.3.5.2	Leerplan vir Liggaamlike Opvoedkunde vir Suidwes-Afrika	256
4.3.5.3	Komitee vir Terminologie	259
4.3.5.4	Nasionale leerplanne	260
4.3.6	Samevatting	267
4.4	SMIT SE BYDRAE TEN OPSIGTE VAN DIE ONTWIKKELING VAN LIGGAAMLIKE OPVOEDKUNDE EN SPORT AAN DIE UNIVERSITEIT VAN PRETORIA	267
4.4.1	Inleiding	267
4.4.2	Totstandkoming van die Departement en Instituut van Liggaamlike Opvoedkunde aan die Universiteit van Pretoria	269
4.4.3	Instelling en uitbouing van kursusse en vakrigtings in Liggaamlike Opvoedkunde	274
4.4.4	Daarstelling en instandhouding van Liggaamlike Opvoedkunde- en sportfasiliteite	282
4.4.5	Administrasie en organisasie van die Departement van Liggaamlike Opvoedkunde	291
4.4.5.1	Inleiding	291
4.4.5.2	Beheer oor die gebou vir Liggaamlike Opvoedkunde en sy fasiliteite	292
4.4.5.3	Beheer oor personeel	295
4.4.5.4	Beheer oor en opleiding van studente in Liggaamlike Opvoedkunde	299
4.4.5.5	Samevatting	304
4.4.6	Bevordering van sport aan die Universiteit van Pretoria	305
4.4.7	Slotopmerking	308
4.5	SMIT SE BYDRAE TOT DIE ONTWIKKELING VAN LIGGAAMLIKE OPVOEDKUNDE DEUR MIDDEL VAN NAVORSINGSWERK EN PUBLIKASIES	311
4.5.1	Inleiding	311
4.5.2	Smit se bydrae ten opsigte van navorsingswerk	314
4.5.2.1	Navorsing deur Smit self gedoen	314
4.5.2.2	Leiding aan studente ten opsigte van hulle eie navorsingswerk	314

4.5.2.3	Studiereise en bywoning van kongresse	316
4.5.3	Smit se bydrae ten opsigte van publikasies	319
4.5.3.1	Inleiding	319
4.5.3.2	Publikasies in boekvorm	320
4.5.3.3	Publikasies as artikels in tydskrifte	322
4.5.3.4	Slotopmerking	325
4.5.4	Samevatting	326
4.6.	SMIT SE BYDRAE TOT DIE ONTWIKKELING VAN LIGGAAMLIKE OPVOEDKUNDE TEN OPSIGTE VAN LIGGAAMLIKE OPVOEDKUNDIGE- EN SPORTVERENIGINGS	328
4.6.1	Inleiding	328
4.6.2	Liggaamlike Opvoedkundige Vereniging: SAVGLO & O / SAVLOR	329
4.6.2.1	Inleiding	329
4.6.2.2	Konstitusie	330
4.6.2.3	Stigting van 'n Pretoria-tak	331
4.6.2.4	Uitbreiding van ledetal	332
4.6.2.5	Opleiding van sportgeneeshere	334
4.6.2.6	Vakterminologie	335
4.6.2.7	Slotopmerkings	336
4.6.3	Sportverenigings	337
4.6.4	Samevatting	339
4.7	SAMEVATTING EN EVALUERING	339
HOOFSTUK 5		345
D.P.J. SMITH		345
5.1	LEWENSKETS	345
5.1.1	Inleiding	345
5.1.2	Jeugjare en basiese opleiding: 1912 - 1933	346
5.1.3	Onderwysjare : 1934-1935	347
5.1.4	Potchefstroomse Onderwyskollege : 1936-1944	348
5.1.5	Potchefstroomse Universiteit vir Christelike Hoër Onderwys: 1945 - 1973	351
5.1.6	Smith as persoon	353
5.2	SMITH SE BESKOUINGS TEN OPSIGTE VAN LIGGAAMLIKE OPVOEDKUNDE EN SPORT	357

5.2.1	Inleiding	357
5.2.2	Liggaamlike Opvoedkunde as wetenskap	358
5.2.3	Die doel en plek van Liggaamlike Opvoeding in die opvoedingsprogram	360
5.2.4	Die beginsels van Liggaamlike Opvoedkunde	368
5.2.4.1	Inleiding	368
5.2.4.2	Die biologiese grondslag van Liggaamlike Opvoedkunde	369
5.2.4.3	Die sosiologiese grondslag van Liggaamlike Opvoedkunde	373
5.2.4.4	Die sielkundige grondslag van Liggaamlike Opvoedkunde	377
5.2.4.5	Samevatting	381
5.2.5	Liggaamlike Opvoedkunde en die opleiding van onderwysers	382
5.2.6	Toetsing en meting in die Liggaamlike Opvoedkunde . .	387
5.2.7	Liggaamlike Opvoedkunde en fiksheid	389
5.2.8	Liggaamlike Opvoedkunde en sport	392
5.3	SMITH SE BYDRAE TEN OPSIGTE VAN DIE ONTWIKKELING VAN LIGGAAMLIKE OPVOEDKUNDE EN SPORT AAN DIE POTCHEFSTROOMSE ONDERWYSKOLLEGE	395
5.3.1	Inleiding	395
5.3.2	Smith se bydrae ten opsigte van opleiding	397
5.3.2.1	Inleiding	397
5.3.2.2	Instelling en uitbouing van kursusse en vakrigtings en samestelling van leerplanne aan die Potchefstroomse Onderwyskollege	399
5.3.2.3	Opleiding van diensdoende onderwysers	405
5.3.2.4	Algemeen	409
5.3.3	Daarstelling en verbetering van sport- en Liggaamlike Opvoedkundefasiliteite en -apparaat	410
5.3.4	Vertonings	413
5.3.5	Bydrae tot ontwikkeling van sport	417
5.3.6	Algemene bydraes	419
5.3.7	Samevatting	421
5.4	SMITH SE BYDRAE TOT DIE ONTWIKKELING VAN LIGGAAMLIKE OPVOEDKUNDE EN SPORT AAN DIE POTCHEFSTROOMSE UNIVERSITEIT	423
5.4.1	Inleiding	423

5.4.2	Vestiging en ontwikkeling van Liggaamlike Opvoedkonde deur middel van doeltreffende administrasie en beheer van die Departement van Liggaamlike Opvoedkonde	427
5.4.2.1	Algemene administrasie en beheer van die Departement	427
5.4.2.2	Administrasie van en beheer oor die personeel verbonde aan die Departement	430
5.4.2.3	Slotopmerking	431
5.4.3	Vestiging en ontwikkeling van Liggaamlike Opvoedkonde deur die instelling en uitbouing van kursusse en vakrigtings en die samestelling van leerplanne	432
5.4.4	Opleiding van en invloed op studente in Liggaamlike Opvoedkonde	441
5.4.4.1	Inleiding	441
5.4.4.2	Lesings	442
5.4.4.3	Opleidingsmetodes en doseerstyl	443
5.4.4.4	Invloed op studente	444
5.4.5	Die daarstelling en ontwikkeling van sport- en Liggaamlike Opvoedkundefasiliteite en -apparaat	446
5.4.5.1	Inleiding	446
5.4.5.2	Die daarstelling en uitbouing van die Johannes van der Walt Instituut vir Liggaamlike Opvoeding	448
5.4.5.3	Die daarstelling en uitbouing van sportfasiliteite in die algemeen	453
5.4.5.4	Slotopmerking	457
5.4.6	Bydraes gelewer as lid van rade en komitees	457
5.4.7	Samevatting	462
5.5	SMITH SE BYDRAE TOT DIE ONTWIKKELING VAN LIGGAAMLIGE OPVOEDKUNDE DEUR MIDDEL VAN NAVORSING EN PUBLIKASIES	464
5.5.1	Inleiding	464
5.5.2	Navorsing	465
5.5.2.1	Inleiding	465
5.5.2.2	Eie navorsing	465
5.5.2.3	Leiding aan studente ten opsigte van hul navorsing	467
5.5.2.4	Bevordering van navorsing in die algemeen	471
5.5.2.5	Studiereise en bywoning van kongresse en simposia	473
5.5.3	Publikasies	474

5.5.3.1	Inleiding	474
5.5.3.2	Publikasies in boekvorm	475
5.5.3.3	Publikasies as artikels in tydskrifte	475
5.5.3.4	Publikasies as artikels in versamelwerke	477
5.5.3.5	Slotopmerking	478
5.5.4	Samevatting	479
5.6	SMITH SE BYDRAE TOT DIE ONTWIKKELING VAN LIGGAAMLIKE OPVOEDKUNDE TEN OPSIGTE VAN LIGGAAMLIKE OPVOEDKUNDIGE- EN SPORTVERENIGINGS	480
5.6.1	Inleiding	480
5.6.2	Liggaamlike Opvoedkundige vereniging: SAVGLO & O / SAVLOR	481
5.6.2.1	Inleiding	481
5.6.2.2	Vestiging van die vereniging: SAVGLO & O / SAVLOR	482
5.6.2.3	Navorsingsafdeling	483
5.6.2.4	Betrokkenheid by taakgroepe	484
5.6.2.5	Betrokkenheid in die algemeen	486
5.6.2.6	Slotopmerking	486
5.6.3	Sportverenigings	487
5.6.3.1	Inleiding	487
5.6.3.2	Atletiek	488
5.6.3.3	Tennis	492
5.6.3.4	Slotopmerking	494
5.6.4	Samevatting	495
5.7	SAMEVATTING EN EVALUERING	496
HOOFSTUK 6		500
SAMEVATTING EN GEVOLGTREKKINGS		500
6.1	INLEIDING	500
6.2	OPLEIDING EN ONDERRIG	501
6.2.1	Inleiding	501
6.2.2	J.W. Postma	502
6.2.3	C.M. Smit	503
6.2.4	D.P.J. Smith	505
6.2.5	Samevatting	507

6.3 NAVORSING EN PUBLIKASIES	510
6.3.1 Inleiding	510
6.3.2 J.W. Postma	510
6.3.3 C.M. Smit	512
6.3.4 D.P.J. Smith	512
6.3.5 Samevatting	513
6.4 ADMINISTRATIEWE EN ORGANISATORIESE ASPEKTE	515
6.4.1 Inleiding	515
6.4.2 J.W. Postma	516
6.4.3 C.M. Smit	517
6.4.4 D.P.J. Smith	518
6.4.5 Samevatting	519
6.5 SLOTOPMERKING	521
ABSTRACT	523
BIBLIOGRAFIE	533